

Aan het college van B en W van de gemeente Westerwolde.

Datum: 30-09-2024

Onderwerp: schriftelijke vragen m.b.t. sociale, werk, leer & ontwikkelbedrijven.

Geacht college,

Hierbij wil ik onder andere een aantal vragen stellen naar aanleiding van het volgende rapport: Bevindingen onderzoek *FNV Campagne stop werken zonder loon* onder bijstandsgerechtigden in Stadskanaal/Vlagtwedde:

Dit onderzoek is uitgevoerd aan het begin van 2015 door kaderleden van Lokaal FNV Zuid Oost Groningen en bestuurders. Het onderzoek kan als representatief worden beschouwd. Gezien de uitkomsten kan gesteld worden dat er geen sprake is van incidenten.

Vraag 1: Wat vooral naar voren komt in het onderzoek zijn de misstanden en de angst voor represailles. Wat is er destijds met de gestelde conclusie en de volgende aanbevelingen uit dit rapport gebeurd en welke acties/stappen zijn daarbij ondernomen?:

- Stop als gemeente met het tewerkstellen van mensen zonder loon. Versterk aan elke bijstandsgerechtigde een beschikking bij elke beslissing, zodat in ieder geval de mogelijkheid van bezwaar en beroep bestaat, ook in geval van tewerkstelling.
- Creëer echte werk- en leertrajecten. Met echte vakopleidingen.
- Verbeter de communicatie.
- Biedt bijstandsgerechtigden als alternatief voor zinloze projecten bij het TDC uitsluitend op vrijwillige basis de mogelijkheid echt vrijwilligerswerk te verrichten.
- Benoem een onafhankelijke ombudsman in de gemeente, desnoods samen met andere gemeenten.
- een zogenaamde interventieteam in de gemeente in (m.b.t. verdringing arbeidsmarkt, uitbuiting van mensen en ontduiking cao).
- Stel een onderzoek in naar de werk- en handelswijze en effectiviteit van het TDC. *De FNV is geschrokken van de reacties over het TDC en de behandeling van bijstandsgerechtigden. Bovendien twijfelt de FNV aan de effectiviteit van de gekozen aanpak. De FNV adviseert een onafhankelijk onderzoek in te stellen.*

Vraag 2: Wat is er verder afgesproken? Zijn bijv. de ondernomen stappen verder gemonitord? Is er na verloop van tijd een evaluatie geweest? Zo ja, wat zijn hier de conclusies en aanbevelingen van? Zo nee, wat is de reden om dit niet kritisch te volgen?

Vraag 3: Het onderzoek is door de lokale FNV uitgevoerd. Hoe heeft de landelijke FNV destijds op het onderzoek gereageerd en gehandeld? Is daarbij transparant met het onderzoek omgegaan?

Verder wil ik de wethouder ook naar het volgende onderzoek vragen:

Bevindingen en adviezen onderzoek ombudsman m.b.t. beschut werken uit 2019:

In dit rapport wordt o.a. geconstateerd dat meer beschut werkers uit verschillende regio's een angstcultuur op het werk ervaren. Het rapport gaat ook over de problematiek waar burgers tegen aan lopen als gemeenten hun taken m.b.t. beschut werk hebben overgedragen. De Nationale Ombudsman heeft in een brief aan alle gemeenten gevraagd notie te nemen van de in het rapport gestelde knelpunten met daarbij een oproep aan de verantwoordelijke wethouder te zorgen voor:

1. Eén loket waar burgers terecht kunnen met hun probleem of klacht.
2. Een vinger aan de pols te houden bij afhandeling van klachten van mensen met een arbeidsbeperking, ongeacht waar de klachtenafhandeling plaatsvindt.
3. Actief navraag doen hoe het mensen met een arbeidsbeperking op hun aangepaste werkplaats vergaat.

Daarnaast wordt in het onderzoek uit 2019 van de ombudsman het volgende aangehaald: de gemeente blijft altijd een verantwoordelijkheid houden ten opzichte van haar inwoners. Dit geldt ook als zij haar taken heeft uitbesteed of heeft overgedragen. Dit geldt, volgens de ombudsman, in versterkte mate voor mensen met een arbeidsbeperking die zijn aangewezen op beschut werk.

Vraag 4: Wat is in 2019 met dit rapport gebeurd? Welke acties zijn toentertijd door de wethouder ondernomen? Is er hierbij sprake van monitoring geweest?

Daarnaast wil ik o.a. graag terugkomen op het artikel van RTV Noord van juni 2024 over het overtreden van de arbeidstijdenwet bij medewerkers van de bruggendienst. Meerdere (oud) medewerkers hadden hierover bij RTV Noord aan de bel getrokken.

In het artikel staat vermeld dat de misstanden niet door de geïnterviewde medewerker zijn gemeld bij Arbeidsinspectie, de Ondernemingsraad, vakbond

of leidinggevende. Dit zou volgens deze medewerker 'geen zin' hebben. Volgens de directeur zijn de bewuste misstanden waarschijnlijk al in 2015 ontstaan.

Als laatste het volgende: begin 2024 is er o.a. een memo ingezonden door een inwoner die melding maakte van misstanden bij sociale ontwikkelbedrijven. Bij de beantwoording van schriftelijke vragen hierover (week 10) werd aangegeven dat er geen soortgelijke misstanden zijn gemeld, wat de reden was om geen verdere stappen te ondernemen. Er zou gesteld kunnen worden dat er nu naast deze inwoner, meerdere personen zijn die misstanden hebben gemeld.

Vraag 5: Volgens de wethouder zijn er procedures waarin eventuele misstanden veilig kunnen worden gemeld. Hoe verhoudt dit zich tot het gegeven signaal van de geïnterviewde medewerker van de bruggendienst, dat melden geen zin zou hebben?

Nu zijn in dit geval de werktijden aangepast en is beterschap beloofd, maar wordt hierbij het bewuste signaal – dat melden geen zin heeft - goed uitgezocht? Er is o.a. met het Dagelijks Bestuur van het sociale ontwikkelbedrijf gesproken, en er zou met de gegeven signalen aan de slag worden gegaan. Behoort – in het licht van meerdere meldingen van misstanden door meerdere personen- een onafhankelijk onderzoek in opdracht van het Dagelijks Bestuur tot de mogelijkheden? Zou de wethouder hiernaar kunnen informeren bij het Dagelijks Bestuur?

In afwachting van een spoedige reactie,

Met vriendelijke groet,

Heleen Meijer-Zwerver

PVV Westerwolde